

vel domiciliô commodô, potest respirare, novumque prorsus inchoare vitæ genus: id quod de Deo ipsô requiem præbente, exponit *Kimchi*. de internâ autem pace & animi tranquillitate repetenda, vel etiam de sempiternâ requie, *Bellarmin.* t. 4. de amiss. grat. l. 4. c. XI. f. 96. *Beza*. redi ad te nunc, & quiesce.

— *benefecit tibi*:) sic *Vulgatus* & *Pagninus*. Aliàs verbum hoc relativum esse solet, retributionem denotans pro ratione antegressi vel meriti vel demeriti; ut *Psal.* XVIII, 21. יִגְמַלְנִי כְעֶרְקִי secundum puritatem manuum mearum retribuit mihi; hic tamen, ut alibi non rarò, absolutè idem est, ac beneficium conferre, ex statu misero eripere ac salvum præstare, (ita ut conveniat cum præcedente יְהוֹשִׁיעַ vers. 6.) vide dicta *Psal.* CIII, 2. *Prov.* III, 30. nec non *Drusium* l. 1. misc. c. 47. ubi *Basilii* interpretationem verbi hujus affert. *Campensis*: Dominus pro te persolvit, quicquid debebas tu, quæ licet in se sint vera, his tamen verbis significata haut sunt. Interim etiam *Basilius* b. l. omnia merita prorsus convellit & eliminat: id quod obfuscare conatur *Six. Sen.* l. 5. bibl. ann. 199. sed frustra. Ideo verò ad requiem, Deum, reverti debet anima, quia idem ille, ut antea benefecit multoties, similiter faciet quoque impræsentiarum. *Kimchi*.

EXPLICATIO VERSUS VIII.

— *eripuisti*:) en subitam personarum mutationem! proximè enim suam compellaverat animam, nunc è vestigiô convertitur ad Deum salvatorem ipsum, de quâ apostrophes figurâ consulas *Glasium* l. 5. p. 541. vide etiam *Psal.* XVI, 5. LII, 11. LXVI, 10. *Prov.* XXX, 7. De emphasi radicis vide sis dicta *Prov.* XI, 8.

— *animam meam*:) i. e. vitam, per metonymiam; vel me ipsum, per *synecdochen*.

— *è morte*:) i. e. mortis laqueis, vel mortiferis tormentis, vers. 3. cum æterno carceri jam esse includendus, tempestivè me retraxisti: vide *Psal.* CXVIII, 18. castigavit me Dominus, sed morti non tradidit me. item *Psal.* LVI, 14. De liberatione in hac vitâ impetratâ propriè hic agi, vult etiam *B. Gerhardus* t. 8. de resurrect. tb. 11. p. 990. quem vide.

— *oculum meum*:) scilicet utrumque (per *enallagen numeri*.) A lacrymis autem oculum extrahere vel eripere, est, lacrymantem hominem transferre in statum hilarem lacrymisque vacuum, ubi cur aliquis plorare pergat, causam nullam habet. Confer lacrymarum abstersionem, *Jes.* XXV, 8. *Apoc.* VII, 17. XXI, 4. *Psal.* CXXVI, 5. 6. item lacrymas *Hiskia*, mortis imminentis causâ fufas, *Jes.* XXXVIII, 3.

— *pedem meum à lapsu*:) i. e. me vacillantem lapsuque vicinum eripuisti ex isthòc ancipite statu, meosque confortasti velut talos, ut firmiter jam consistam; nullumque ulterius exitum aut ruinam metuere habeam. Vide *Psal.* LVI, 14. eripuisti animam meam à morte, nonne pedem meum à lapsu? ad ambulandum coram Deo in luce viventium: *Psal.* XXXVIII, 17. dum vacillat pes meus, mihi fastuosè insultant: item *Psal.* CXXI, 3. CXL, 5. XCIV, 18.

— *ab impulsione*:) i. e. ne ad lapsum impellere me amplius queat meus adversarius. קָחָה namque, unde præsens nomen; (quod hic so-

lummodò & *Psal.* LVI, 14. extat,) deductum, proprie est titubantem aut infirmiore impetu quodam ad lapsum impellere, ut proruat in foveam, aquam, exitialemve locum alium; v. g. *Psal.* CXVIII, 13. רָחַחְתִּי וְרָחַחְתָּ מֵי יָדַי impellendo impulisti me, ut ruerem: *Psal.* XXXV, 5. angelus Domini רָחַחְתָּ impellat eos in viâ tenebricosâ ac lubrica, *Psal.* CXL, 5. cogitarunt לְרַחֹתִי gressus meos: *Psal.* XXXVI, 13. ibi cedunt iniqui, רָחַחְתָּ impelluntur, ut surgere nequeant. vide sis dicta *Prov.* XIV, 32. propter malitiam suam יָדָהְתָּ impius. Ordo autem beneficiorum secundum *Coppen.* hic est: non modò à morte, verùm etiam à lacrymis & lapsu me eripuit, adeò ut ne contrectatus fuerim, nedum mortuus.

EXPLICATIO VERSUS IX.

— *ambulabo*:) i. e. ut liberè nunc post nutationes impulsionesque priores, vers. 8. queam incedere, quomodo in locò parallelò *Psal.* LVI, 14. per gerundium hoc præcedentibus annectitur לְהַתְהַלֵּךְ ad ambulandum coram Domino, i. e. ut cultui divino solenniter & absque obstaculo vacare vel invigilare queam, Deoque meo liberè inservire; vide l. c. *Vulgatus*: placebo. *Dietenb. & Moguntina*: ich will wohlgefallen. Nimirum LXX. phrasin hanc expresserunt non rarò per *εὐαγγελιστῆς* ἰὼ κερία, vel *εὐαγγελιστῶν κερίας*, ut *Gen.* V, 22. 24. VI, 9. XVII, 1. &c.

— *coram Domino*:) i. e. in locò cultus publicò, ubi præsentiam suam peculiariter promisit Deus. Hinc *Campensis*: in atriis ejus.

— *in terris viventium*:) pluralis hic non semper distincta denotat territoria, regna vel provincias, sed quandoque respectum solummodo habet ad distinctas territorii unius plagas; siquidem ita legimus non tantum de terrâ *Cananæorum*, quam populo suo tradidit *Psal.* CV, 44. dedit illis אֶרֶץ גִּוּיִם אֶרֶץ; item אֶרֶץ אִשְׂרָאֵל Israelis, 1. *Par.* XIII, 2. verùm etiam de territoriò tribus *Judæ* & *Benjamin*. 2. *Par.* XI, 23. dispersit de omnibus filiis suis in omnes אֶרֶץ אִשְׂרָאֵל *Judæ* & *Benjamin*. Proindeque & hic accipere poterimus de distinctis terræ sanctæ plagis, in quibus *David*, è tantis periculis incolumis, liberè post hac ambulaturum se sperat. confer *Jes.* XXXVIII, 11, ubi *Hiskias*: non sum visurus Deum in terra viventium. non malè *Genebrardus*: ubicunque terrarum fuero. Pluralis ob varia ecclesiæ militantis exilia. In textu parallelo est: בְּאוֹרֵי לְחֵם in lumine viventium. De beatitudine cælesti *Estius* h. l. De vitâ autem præsentè *Belgæ*, *Drusius* l. 2. anim. c. 7. ex *Jes.* XI, 19. abscindamus eum è terra viventium: & *Jes.* LIII, 8. abscissus est &c: sic & *Aben Esra*. De terra *Israelis* ab aëris salubritate super omnes terras commendabili, *Kimchi*. item, quia mortui illic reviviscunt, (puta per devolutionem cadaverum,) secundum *Rabboth.* Nonnulli tamen ex *Rabbinis* etiam de resuscitatione hoc acceperunt, teste *Kimchi* hoc loco. adde *Men. Ben Isr.* de creat. probl. 17. & 21. ita tamen ut simul etiam legas, quæ contra has nugas affert *Hoornbek. cont. Judæos* p. 558. Anagogicè de cælo *Augustinus*, *Hieronymus*, *Theodoretus* atque alii interpretantur.

EXPLICATIO VERSUS X.

— *credidi vel credo*:) ut supra vers. 7. semetipsum cohortatus est *David* ad tranquillam